

POSUDEK

na dizertační práci Mgr. René Příhody, předložené na Univerzitě Karlově, Právnické fakultě
na téma „Postavení nevládních organizací v mezinárodním právu“

Dizertační práce je zaměřena na problematiku mezinárodních organizací. Dizertační práce je členěna na úvod, jeden částí a závěr a její rozsah je 281 stran. Úvodu práce zahrnuje vymezení, čím se autor bude v dizertační práci zabývat a také jsou zde vymezeny cíle dizertační práce (s. 6-8). Použitou metodologii autor zmiňuje v předmluvě své práce konstatuje, že vychází ze sociologické metody a zdůrazňuje, že práce je na rozhraní mezi právní disciplínou a politologií (s. 2).

V první kapitole se uchazeč zaměřil na pojem mezinárodních organizací a dělení mezinárodních organizací. Pozornost věnuje i mezinárodněprávní subjektivitě a odpovědnosti mezinárodních organizací. Zabývá se i Evropskou unií a úvahou o mezinárodní organizaci jako mezinárodního sdružení. Následuje podkapitola o mezinárodních nevládních organizacích. Autor se zde zabývá vymezením pojmu nevládních organizací a také jejich mezinárodněprávní subjektivitou. Konstatuje, že tyto organizace nemají mezinárodněprávní subjektivitu. Na druhé straně však uvádí opačný názor S. Hobese, který dospívá k závěru, že mezinárodní nevládní organizace mají subjektivitu, která dosahuje, alespoň ve své části subjektivity mezinárodních organizací vládních (kap. 1.3.1). Dané konstatování by měl uchazeč podrobněji vysvětlit. Dále uvádí, že se můžeme setkat s několika nevládními organizacemi, které jsou považovány za subjekty sui generis s mezinárodněprávní subjektivitou. Uchazeč by měl vysvětlit o které se jedná. Zajímavé jsou úvahy uchazeče o možnosti změny pojetí mezinárodněprávní subjektivity, kde by měly nevládní mezinárodní organizace své institucionalizované postavení, místo rozšiřování množiny subjektů. Rovněž jsou podnětné úvahy o tom, že se nevládní organizace brání mezinárodněprávní subjektivitě, stejně jako v případě nadnárodních korporací (kap. 1.3.1.1.). Tyto úvahy by bylo dobré podrobněji rozvinout. Je škoda, že autor věnuje problematice subjektivity nevládních organizací jen malý prostor (přibližně dvě strany). V dané kapitole pojednává také o Úmluvě o uznání právní subjektivity mezinárodních nevládních organizací z roku 1986 (1.3.2.). Z textu v práci vyplývá, i když to zde není výslovně vyjádřeno, že se jedná o subjektivitu z hlediska vnitrostátního práva. Problematikou mezinárodněprávní subjektivity se autor zabývá následně v druhé kapitole. Věnuje se jak subjektivitě států, tak mezinárodních organizací, zaměřuje se i na mezinárodněprávní subjektivitu organizací sui generis. Pozornost

je zaměřena i na mezinárodněprávní subjektivitu a odpovědnost nestátních aktérů. Přínosné jsou úvahy a srovnání nadnárodních korporací a nevládních organizací. Daná problematika by si zasloužovala rovněž hlubší analýzu (2.4.2. a 2.4.3.). Zajímavá je kapitola 3. o Unii mezinárodních asociací (UIA), která obsahuje třídění mezinárodních organizací do jednotlivých typů a klastrů. V této souvislosti vyvstává otázka jaký význam má dané třídění organizací do klastrů a jednotlivých typů. Lze toto členění využít i z hlediska mezinárodněprávního pojetí? Autor v této části konstatuje, že za organizace typu A jsou považovány federace mezinárodních organizací ve kterých mají členství minimálně 3 nezávislá mezinárodní tělesa. Takovou mezinárodní vládní organizaci dle statistik a vyjádření UIA podle autora nenalezneme (3.3.1.). O jaké organizace se tedy jedná? V následující kapitole je obsaženo dělení mezinárodních organizací z různých hledisek. Uchazeč zde z těchto hledisek provádí kategorizaci do které zahrnuje jak mezinárodní vládní tak i nevládní organizace. Další kapitola je zaměřena na vývoj mezinárodních organizací, uchazeč má na mysli nevládní organizace. Na tuto kapitolu logicky navazuje problematika vztahu nevládních organizací k OSN, k WTO, OBSE, Radě Evropy, UNESCO apod. Dále se zaměřuje na globální mezinárodní nevládní organizace. Přínosné je zde mimo jiné i zahrnutí vztahu Amnesty International k Chartě 77 a VONS, tudíž vztah k Československu v minulosti. Následují dvě kapitoly o nevládních organizacích v oblasti rozvoje sportu. Dizertační práci logicky završuje srovnávací analýza chování vybraných nevládních organizací při dodržování mezinárodněprávně nastavených standardů ochrany lidských práv. Přínosné je zde např. řešení vztahu nevládních organizací a nadnárodních společností v podkapitole 11.2.1. o aplikaci směrnice OECD pro nadnárodní společnosti na FIFA v souvislosti s přípravou mistrovství světa ve fotbale v Kataru.

Dizertační práce má logickou strukturu z hlediska pojetí, které si uchazeč metodologicky vymezil. Práce je založena jak na určitých základech mezinárodního práva, tak na základech politologických. K práci mám některé výše zmíněné připomínky. Dizertační práce mohla být hlubší analýzou o subjektivitě mezinárodních organizací a zejména o významu nevládních organizací z hlediska mezinárodního práva. Práce obsahuje popis velkého počtu zejména mezinárodních nevládních organizací. Uchazeč prokazuje rozsáhlé znalosti o dané problematice. Vzhledem k rozsahu práce je více než dvě stě podkapitol někdy na úkor hlubší analýzy. Přínosnými jsou vlastní názory a pohled autora na zvolenou problematiku. Celkově lze konstatovat, že práce splňuje požadavky kladené na dizertační práce a uchazeč prokázal schopnost vědecké práce. Pokud jde o zdroje použité v dizertační

práci uchazeč čerpá jak z primárních, tak i sekundárních zdrojů. O práci se zdroji svědčí i na 608 poznámek pod čarou.

Dizertační práce splňuje požadavky kladené na dizertační práce. Podle čl. 82 Pravidel pro organizaci studia na PF UK: **„Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce“**. Zároveň doporučuji, aby při ústní obhajobě uchazeč (autor) reagoval na otázky a připomínky obsažené v posudku a vedle toho na tyto otázky: 1) jaký je význam mezinárodních nevládních organizací z hlediska mezinárodního práva (s výjimkou těch které mají povahu sui generis), 2) jaký je právní základ pro působení nevládních organizací v jednotlivých státech, zejména v ČR.

Po úspěšné obhajobě navrhuji udělení vědeckého titulu Ph.D.

V Praze dne 8. 2. 2021

prof. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.